

Domaće novosti

RODITELJIMA ŠKOLSKE DJECE!

U smislu postojećih zakona ne će se djeca niži razreda (prvoč i drugoč) ni u onim školama, koje se smatraju hrvatskim ili slovenskim, podučavati u materijem jeziku, ako se to kod upisa pisanice ne zatraži.

Potrebno je s toga, da svaki, koji upiše dijete u I. ili II. razred koje bilo škole, ili u više razrede italijanskih škola izruči kod upisa slijedeći pismenu prijavu:

*Alla Direzione della Scuola elementare
in [mjesto]*

A sensi del Decreto-Legge 1 Ottobre 1923 N. 2185. art. 4 il sottoscritto chiede che all'alunno

*[ime něčnika]
sie insegnata la lingua serbo-croata o slovena, in ore aggiunte.
addi addi 1924
(Potpis)*

Prijavlj se napiše na jednostavnom papiru, bez bilješka.

Tražimo naša prava i čuvamo jezik, koji smo primili od naših prečaća, kojima ga je Bog dao. On je naš ponos i u njemu nam je osiguran narodni opstanak.

Neka svatko učini svoju dužnost!

Koje su narodnosti Jugoslaveni u italijanskoj vojski?

Prinamico iz Rimma:

U posljednje vrijeme bivamo svjedočeni novog bezakonja nad našim narodom. Viši se s mješta, gdje bi jednostavnina imala da bude prvočini princip, a politika na svaki način isključena.

Cijenimo naime od naših vojnici 1902. godista, da je u svome vrijeme došla u dnevnu zapovijed odredba, da vojnici iz novih krajeva, prije no se vrate svojim kućama, imaju da izjavje, koje su narodnosti (dohazivatelj). Tako je stajalo u zapovijedi, ali vojnici nisu nikada delazili u priliku da dođemo izjavu dudu. Njih nije nikto ni za što pitao, nego se jednostavno, odlažeći iz kasarne, dobivali običajni otpusnit (flogli) od congedi uz predmetnu tiskom napisanu opasku: „Nacionalita Italijani!“ Nekima ta bilješka nije navedenaa na samom otpusnom listu, nego su je vidjeli označenu već na matičnom listu (matrinali), koji ostaje u regimantske kancelarije. Znamo pouzdano, da se to desavalo u Mestre i u Ravenni, a niko živ ne će vjerovati, da su to osamljeni slučajevi.

Znamo i da su mnogi naši sunarodnjaci, dobijavši dokumente kako ih gore opisano, proslafili, dakako bezuspješno. Ne treba tunatiti, da je za bitko kavke protesto vojninstvo najprezgodnije mjesto. Gvozdena disciplina toga ne dopusta. Ali bas zbog toga je nemoralnost tog najnovijeg nasilja još i veća: ljudima vezanim disciplinom protokoliraju se izjave, kojih oni nisu dali, u času kad ne sniju prigovoriti i kad su, na koncu, poslike 18 mjeseci sretni, da dobiju mā kakav - Foglio di congedo!

Cilj spomenutih čina, teg najnovijeg atentata na našu mladost, je posve jasan: kroz dvadesetak godina upisivaće će se u knjige, da je Italijan; onda se izaći van s papirima: Pa šta vi to govorite o nekakvom Slavenstvu Istre i Gorice! Najbolji vasi sinovi, vaši vojnici, žele da budu u istanju Italijani. Oni su se sluhodno izjavljivali i mi možemo i moramo vjerovati samo njima!

Nekojim našim mladićima, koje je svijest cila da protestuju protiv izraza „di nazionalità Italia“, odgovarali su očerći, da to znaci: italijansko državljanstvo! O smještostu ovoga ne čemo sadržavati, kad znamo, da nema te regularne vojske, u kojoj bi služili podanici jedne druge, strane države. Želimo samo naglasiti, da smo mi ispravni italijanski građani, ali hoćemo ostati i ono, za što nas je majka rodila!

Upozoravamo naše narodne poslanike, da imaju na umu gore označene opasnosti za naš narodni život!

Jedna izjava pape Pija IX.

Veći dio balkanskog poluotoka činio je prije pedeset godina u turskom ropstvu. U koje god biste turško mjesto dosli, našli biste na redove kolaca, na kojima su bile nataknute glave kršćanskih žrtava. A gdje su sve one druge užasne i krvave muke, kojima su bili izloženi nesretni balkanski kršćani u ono teško i grozno vrijeme?

Ali kako svaka sila radija protulom, tako su već ono doba balkanski kršćani počeli da se dižu i bune protiv svojih krovljeniča ugnjetatelja. Nakrvnjivili bili su ustanici u Bosni i Hercegovini. Kod tih ustanaka osvetljivo je, saži lice i pokojni kralj Petar Karadjorgjević.

To su bune uvelike zanimalje citavu Evropu. Kako je poznato, u ono se vrijeme bila digla i Rusija i postavila se na stranu ustaša i potisla Turke sve do Carigrada.

Tada je bilo na dnevnom redu takozvano ističeno pitanje. Poznato je, da se je god.

1875. papa Pijo IX. pred nekim kardinalom ovako izrazio o tom pitanju:

„Nista većmo ne želim negoli to, da ustaše pobedje, da Turci budu potučeni iz Europe istjerani. Kako papa Pijo V. tako se i ja iz dana u dan Bogu molim, da hrišćansko oružje pobedi, a što ne pripovijedam kerstaku vojnu pravu poljumjesecu, kašto su to čimli moji predstasici, krivo je, što sam opkoljen takovim vladama, koje su gore i od samoga Turčina.“

„I ne uvedi nas u napast!...“

Bližimo se novim, pokrajinskim izborima. Vladini se organi već više vremena pripravljaju za te izbore. Zapravo još nitko ne zna, kako ni kada će biti provedeni. Isto tako se ne zna, da li će naš narod stupiti u izbornu horbu ili ne. Usprkos toga trčanski Mali list (glasilo slovenačke kršćansko-socijalističke stranke u Gorice) u svom zadnjem broju od 19. maja iznudio ostalog pisača i ovo:

„Slovenci bi mogli — ‘dakako bez uspeha — da glasaju za jednu zajedničku listu. Na tu zajedničku listu je nemoguće, jer će ogromni dio Slovencana glasovati za komuniste... S druge strane postoji i ta mogućnost, da se slovenačko hudište stegne od izbora, pa mikar ačko ga na to pozove Edinstvo, jer već unaprijed uvidjao, da je uzalud ufozen red, vrijeme i novac — — Posto slovenački sejčak radnik vidi, da je — ako je osamljen bezuspješan negov izborni boj, on će se pridružiti izbora zdržati sa italijanskim komunistima, da dade izražaju svom nezadovoljstvu te da na taj način pomaze ruskim kapitalističkim porezakom, koji sada miruju svijet.“

Komentar prepustamo našim čitateljima.

Svega po malo

Novi način ženidbe u Italiji.

Pred nekoliko dana odigrano se u Bagheri kod Palermi nečujni prizor. Neki miladići Matteo Greco, našlino je provadio sa svojom drugovinom u kuću 16-godišnje Ruzice Cirinčić. Djevjakinje je u to vrijeme spavao u krevetu. Greco ju je izvadio iz kreveta i odnesao na voz, koji je malo prije doveo prekidaču, da je odvede svoju kćer. Nato je djevjakinja udarila u plać. Na nežan plać i zapomagao doleđila je k zločincu 51 godišnjemu sudstvu. Kata Longo, koja ufozila sve sile okoga, da izbaci djevjakinju iz zločinčeve ruke. Ali točno, njezinu nastojanju ostalo je bezuspješno. Odjedno je izvadio samokres, ustručio susjedstvo i odjedno djevjakinju svoju kćer. Za nekoliko sati blizu je našlih putem priđuti za sebe.

Ukrao čitavu kuću.

Pred nekoliko dana odigrala se u Parizu usred bijela dana čitava pokutnica. Ti lopovi medjutim nisu ni sjećači, koji je ukrao čitavu kuću. Gospodja Cabert, koja je ukrila rastavljenog od svoga muža, dala je gradiću tri stona. Kuća je gotovo već bila pod krovom, kad je gospodja Cabert morala na neko vrijeme otpuštanju. Pri svom povratku silno se iznenadila, vidjevši, da je kuću potpuno nestalo. Istragom se doznao, da je neki čovjek angažirao zidare, koji su kuću malo predužili za sebe.

Cekićem zabilo smiju iglu u glavu.

U mjestu Horndorf došlo je ovih dana do strašnog zločina. Neki bezdušni otac zabilo je svom sinu, koji je spavao u krevetu, jakim cekićem (bitućim) 18 cm dugu iglu u lamenje. Poslije kratkog vremena je klijestima iglu izvadio. Zatim je ulijatio sinu, stečujuo mu učiće, ovo srca i zadavio ga. Kad se uverio, da mu diecio potpuno uspijeo, odvezao se bladnokravno na stanje, da prezme uglijen. Sada se bezdušni otac nalazi u затvoru. Sto ga je potaklo na ovaj zločin neće da kaže.

Kongres za suzbijanje prostitucije.

Prošlog petka započeo u Grazu 6. internacionalni kongres za pobijanje prostitucije. Na kongresu su zastupane gotovo sve države svijeta, a među njima i Italija. Univerzitetski profesor dr. Udo pozdravio je goste. Zatim su govorili stajerski zamjalski kapetan, gradonačelnik Graza i nekoj zastupnicu evropskih država. Same meritorne rasprave započele su u subotu i to pod predsjedanjem delegata međunarodnog biroa za suzbijanje trgovine sa bijelim robjem.

Mladoženja ubio djeverušu.

U Bistricačima, u Slavoniji, bili su ovih dana svatori mladog Stepana Molnara. Kad se stavosvinjakite vinom, slanu naravnopucati, u znak veselja. Ni mladoženje nije htio da zaostane, polegno revolver i — ubije djeverušu Rezu Stankoviću. U času, kad je on dugo revolver, da opali, pesnelne djeverušu se našli na vratima i dočekala hitac u prsa.

Zena, koja je rodila pol čovjeka pol ribe.

Kako javljaju iz Napulja (Napol), u Sololri rodila je neka Italijanka dijete, čiji je gornji dio tijela sličan čovjeku, a doljni zadnjem dijelu ribe. Dijete, koje nije ni muškog ni ženskog spola, bit će preneseno u anatomicki spol.

Zaboravila kako se zove i gdje stanuje.

U blizini jednog francetskog grada neka 73-godišnja starica izgubila je dar pamćenja i zaboravila put svojih kuća. Latala je po stranama i nočevala u sumi. Necete se hranila travom i kad su je otkrili, niti znala odati ni svoje ime ni svog boravista.

Radi jednog stakara ranjeno 40 osoba.

Kao javljaju iz Rima u nekom kazalištu u Savone pada je za vrijeme jedne predstave jedno staklo. Zvezek prouzrokovao je strašnu paočku. Mnogi gledači skočili su iz loža u parter i polomili sebi noge. Imao ih ranjeno oko 40. Čitavih je nesreću prouzrokoval stakar.

Knjizevnost i umjetnost

Slika Branka Radičevića.

Izdavačka knjizara I. Gi. Giuglievica u Beogradu ima u svom zalogu veliki izbor dika Branka Radičevića, glasovit jugoslovenski pisnik, a kojeg je već bilo govorila i naša ista. Cijena je slična 10 Dinara. Mogu se naručiti i preko našeg uredništva.

Sport

Nedjeljna nogometna utakmica, koja se je igrala na Kožini, između S. K. Jadran i Z. i M. D. Zarja, u kojoj je vodila igračica Štefka Štefanović.

Gospodin Matko Ban iz Zavoda sačinjava nam 10 lira u fond našeg lista. Ugleđili se i drugi!

Izdavač, direktor i urednik: Ivan Starčić. Tiskar: TISKARA „EDINOST“ U TRSTU.

Gospodarsko-konsumno društvo

u Čunskom

registrovana zadruga sa ograničenim jačenjem

POZIV

na

redovitu glavnu skupštinu

koja će se odvijavati

dne 28. septembra 1924. u 3 sata poslije podne u društvenim prostorijama u Čunskom

DNEVNI RED :

1. Čitanje zapisišnika zadnje glavne skupštine;
2. Izveštaj društvenog finansijskog stanja;
3. Biranje upravnog, nadzornog i upravnog odbora;
4. Prepravak ključa;
5. Eventualna.

U slučaju da ne dođe u određenoj sati dovoljni broj članova, to će se odvijati druga glavna skupština, pol. sata kasnije na istom mestu.

ODBOR.

SELJACI, POZOR! Gjuro Šverko, trgovac u Pazinu, kupuje smrkvu te je plaća po najvišim cijenama.

NOVE GREDE I DASKE prodaje po vrlo ugodnim cijenama Matiž Bančić Krščani p. Žrnjin (Istra).

BUKOVE I HRASTOVE SUME staklene vježbine kupuje Maks Gulčić Via Petromio 2.

Jeste li naručili Istarske narodne pjesme?

Istarske narodne pjesme?

Tko još nije naručio „Istarske narodne pjesme“, koje je izdala naša Istarska književna zadruga, neka to učini što prije, jer će inače ostati bez ove klasne knjige. Početna je velika. Zato ponavljamo da su naručljive!

Knjiga je uvecan formata, ima 280 stranica i pjesme su stampane u dva stupca. Cijena je knjige je slična srednjim predsjednicima 5 Lira.

„Istarske narodne pjesme“ prodaju se u cijeni od 5 Lira kod svih predsjednika u TRSTU, kod Uprave „Edinstvo“ (casa S. Francesco d'Assisi 20/L), kod knjižnice L. Stuka (Via Milano 20), u PIZINU, kod knjižnice i papirnjaka Tomasic, u ŠIROMESTI (slijevi i soljci), kod knjižnice „Istarske narodne pjesme“ izravno kod Uprave „Istarske Riječi“ u TRSTU (Via S. Fran), casa d'Assisi 20/L. Postarne se plaća prosjечно 600 C. m. u ne rekondukcija 120 L. Tko naruči knjigu? točno, da se postavi posjed, može i poštirni i poštarnici, dakle 370 ili 670, dočini sručniškim djetinama 750 ili 420 L.

BANCA ADRIATICA

ustanovljena god. 1905.

Dionička glavnica Lit. 15.000.000 — potpuno uplaćena

Glavno sedište: TRIESTE, Via S. Nicolò 9 (vlastita zgrada)

Podružnice: ABBAZIA, FIUME, MILANO, ZARA

Eskomptira trgovacke menice. Daje predujme na robu i vrednosne papire

Jamči Italijanske kredite u Jugoslaviji i jugoslovenske kredite u Italiji te eskomptira topogledne akcepte

Otvara akreditive za nakup robe. Inkasira menice i račune. Kupuje i prodaje dinare i druge valute. Izvršava dozvake u dinarima na sva tržišta u Jugoslaviji

Prima uloške u lirama i dinarima te ih ukamačuje najbolje po dogovoru. Prima uloške na uložne knjizice te ih ukamačuje po 4% netto.

Izšao je

„FRANINA I JURINA“

narodni koledar za Istru

za godinu 1925.

Koledar je snabdjeven sa najzanimljivim poučnim i zabavnim štivom. Neophodno je potreban za svakog seljaka. Nijedna kuća ne bi smjela ostati bez njega. — Cijena je ovom krasnom koledaru

samo 2-50 L

Poštarnica se plaća posebno.

Narudžbe prima: Uprava „Istarske Riječi“ — Trieste, Via S. Francesco 20/I.